

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum hæc sit vera, homo est Deus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Ad hoc dicitur, quod Auctor non dixit, quod unio, ratione cuius est ista predicatio, est relatio aut relatiua, sed dixit, quod relationem importat, hoc est connotatiuam, quia non loquitur res significata, sed res significans, et per hoc dicitur, quod unio naturae humanae ad Deum sit substantialis, quia tamen connotat relationem, ideo nomen predicatum secundum illam, non sequitur regulam ab solutorum ab aeterno.

Alius posset exponi hac responsio, dicendo quod homo predicatur de Deo ratione unionis in persona, quam unio nem constat ex supradictis fundamentis esse substantialem, formaliter relationem: sed predicatio est ratione unionis fundamentalis, quae significatur per unionem formaliter, ut differentia per proprietatem continetur significari. Et quia illa fundamentalis unio, quae fundat praedicationem istam, habet modum relationum, quod ad hoc, quod de no no posita in persona diuina, nullam in illa mutationem ponit nisi relationem relatione non reali, sed rationis, ideo dictum est quod relatio nem importat. Et ideo non sequitur regulam ab solutorum ab aeterno, quae si de no no apponeretur, aut tolleretur a Deo, mutationem in ipso ponerent.

Ad tertium dicendum, quod anima & caro significatur ut in abstracto, sicut diuinitas & humanitas: in concreto uero dicitur animatum & carneum, siue corporeum, sicut & ex alia parte Deus & homo. Unde utrobique abstractum non predicatur de abstracto, sed solum concretum de concreto.

Ad quartum dicendum, quod hoc nomen homo, predicatur de Deo ratione unionis in persona, quae quidem unio relationem importat. Et ideo non sequitur regulam ab solutorum ab aeterno, quae si de no no apponeretur, aut tolleretur a Deo, mutationem in ipso ponerent.

Super Questionis sextadecima Articuli secundum.

Itulius clarus est.

In corpore articuli unica est conclusio responsiva quaesita. Haec est uera, & propria, Homo est Deus, supposito incarnationis mysterio. Probatur, Deus predicatur uere, & proprie de persona filij Dei ergo predicatur uere, & proprie de homine. Probatur consequentia, quia homo potest supponere pro persona filij Dei. Probatur hoc. Homo potest supponere pro qualibet hypostasi humanae naturae: sed quaedam hypostasis humanae naturae est persona filij Dei, et

ergo homo potest supponere pro persona filij Dei. In hac materia recolenda sunt dicta in priore articulo, quoniam ista propositio de qua est sermo, est etiam per se in primo modo respectu suppositi per subiectum, non respectu naturae significatae, &

subiectum trahitur ad supponendum pro talis supposito ex praedicato, sicut de sua conueniente. & conuersa dictum est in precedenti articulo. Et per hoc patet tamen corpus articuli, quod responso ad primum. In responsione ad secundum, dubium occurrit circa illud dictum, In ista propositione, Deus est Pater, ly Deus supponit pro persona Patris. Nam ly Deus, quantum est ex naturali sua suppositione, supponit pro habente deitatem indistincte, sicut homo pro habente humanitatem: ex parte autem praedicati non restringitur, ad supponendum pro persona Patris, quoniam stans in sua naturali suppositione, uera est propositio, Deus est pater, quoniam habes deitatem est pater, ut patet. Minus ergo bene dictum uideatur, quod supponit pro patre hoc nomen Deus, cum nomen patris de illo predicatur.

Christus semper fuit homo. ergo haec est falsa, Homo est Deus.

Sed contra est, quod dicitur Rom. 9. Ex quibus est Christus secundum carnem, qui est super omnia Deo benedictus in saecula: sed Christus secundum carnem est homo. Ergo haec est uera, Homo est Deus.

Responsio. Dicendum, quod supposita ueritate utriusque naturae, diuinae, scilicet & humanae, & unione in persona & hypostasi, haec est uera & propria, Homo est Deus, sicut & ista, Deus est homo: hoc enim nomen homo, potest supponere pro qualibet hypostasi humanae naturae, & ita potest supponere pro persona filij Dei, quae dicimus esse hypostasim humanae naturae. Manifestum est autem, quod de persona filij Dei uere & proprie predicatur hoc nomen Deus, ut in prima parte habitum est. Unde si relinquatur quod haec sit uera, & propria, Homo est Deus.

Ad primum ergo dicendum, quod idolatrie attribuebant nomen deitatis lapidibus & lignis, secundum quod in sua natura considerantur, quia putabant in illis aliquid numinis esse. Nos autem non attribuimus nomen deitatis homini secundum humana naturam, sed secundum suppositum aeternum, quod est et per unionem suppositum humanae naturae, ut dictum est.

Ad secundum dicendum, quod hoc nomen Pater, predicatur de hoc nomine Deus secundum quod hoc nomen Deus supponit pro persona Patris: sic autem non predicatur de persona filij, quia persona filij non est persona Patris, & per consequens non oportet, quod hoc nomen Pater, predicatur de hoc nomine homo, de quo predicatur hoc nomen Deus, in quantum ly homo supponit pro persona filij.

Ad tertium dicendum, quod licet humana natura in Christo sit quiddam recens, tamen suppositum humanae naturae non est recens, sed aeternum. Et quia hoc nomen Deus, non predicatur de homine ratione humanae naturae, sed ratione suppositi, non sequitur quod ponamus Deum recentem. Sequeret autem, si poneremus, quod homo supponit suppositum creatum, secundum quod oportet dicere eos, quod in Christo ponunt duo supposita.

tris, ut sic aequale de aequali predicatur per se: sicut si Trinitas predicari per se intelligitur de Deo, oportet Deum restringi ad supponendum quasi simpliciter, ut sic aequale de aequali predicatur. Et sic patet sensus huius.

Ad hoc dicitur, quod quia argumentum de praedicatione per se procedit fundatum super illa regula, Quicquid praedicatur de praedicatione, & ideo Auctoris uerba de praedicatione per se intelligenda sunt. Ista siquidem propositio, Deus est Pater, potest esse per se, & per accidens, logice loquendo. Nam praedicatione per se exigit praedicari aequale de aequali, aut maiora de minoribus. Minus autem de maiori non nisi per accidens praedicatur, ut patet dicendo, animal est homo. Hoc autem nomen Deus, si secundum suam naturalem sumatur suppositionem, maius, hoc est communius est quam nomen patris aut Trinitatis, quoniam extendit se etiam ad Filium, & Spiritum sanctum, quorum neuter est Pater aut Trinitas, & propterea sic sumptum, reddit praedicationem per accidens, dicendo, Deus est Pater aut trinitas, quo fit ut si constituenda sit propositio per se praedicari Patrem de Deo, oportet Deum restringi ad supponendum pro persona pa-

Ad hoc dicitur, quod quia argumentum de praedicatione per se procedit fundatum super illa regula, Quicquid praedicatur de praedicatione, & ideo Auctoris uerba de praedicatione per se intelligenda sunt. Ista siquidem propositio, Deus est Pater, potest esse per se, & per accidens, logice loquendo. Nam praedicatione per se exigit praedicari aequale de aequali, aut maiora de minoribus. Minus autem de maiori non nisi per accidens praedicatur, ut patet dicendo, animal est homo. Hoc autem nomen Deus, si secundum suam naturalem sumatur suppositionem, maius, hoc est communius est quam nomen patris aut Trinitatis, quoniam extendit se etiam ad Filium, & Spiritum sanctum, quorum neuter est Pater aut Trinitas, & propterea sic sumptum, reddit praedicationem per accidens, dicendo, Deus est Pater aut trinitas, quo fit ut si constituenda sit propositio per se praedicari Patrem de Deo, oportet Deum restringi ad supponendum pro persona pa-

In cor. ar.

Super

Jocis sup. ar. 2. additur.